

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 29. januar 2020
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Helene Fussing Clausen
Sagsnr.: 2020-0030-3343
Dok.: 1350662

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 544 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. januar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Lars Solskov Lind

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 544 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af svar på spørgsmål 414 (REU, alm. del) oplyse følgende:

- antallet af uledsagede udgange i Kriminalforsorgen over de seneste fem år opgjort i absolutte tal og i procent i forhold til antallet af indsatte,
- antallet af uledsagede weekendudgange i Kriminalforsorgen over de seneste fem år opgjort i absolutte tal og i procent i forhold til antallet af indsatte,
- antallet af afslag på ledsagede og uledsagede udgange i Kriminalforsorgen over de seneste fem år opgjort i absolutte tal og i procent i forhold til antallet af indsatte,
- kommentere udviklingen i udgange og de væsentligste sammenhænge til prøveløsladelserne, derunder deres mulige betydning for resocialisering og forebyggelse af ny kriminalitet?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”1. På baggrund af data, som er hentet fra kriminalforsorgens statistiksystem den 6. januar 2020, har Direktoratet for Kriminalforsorgen udarbejdet nedenstående tabel med tal for antal indsatte, antal uledsagede udgange og antal uledsagede udgange i procent af belæg (antal udgange pr. 100 indsatte i gennemsnitligt dagligt belæg).

År	Gennemsnitlig daglige antal indsatte i fængsler og arresthuse	Antal uledsagede udgange fra fængsler og arresthuse	Antal uledsagede udgange pr. 100 indsatte i gennemsnitligt dagligt belæg
2018	3.738,4	29.320	784,3
2017	3.449,9	33.683	976,3
2016	3.420,5	38.825	1.135,1
2015	3.421,6	47.895	1.399,8
2014	3.784,4	53.054	1.401,9

Kilde: Data er hentet fra kriminalforsorgens statistiksystem den 6.1.2020.

2. På baggrund af data, som er hentet fra kriminalforsorgens statistiksystem den 6. januar 2020, har Direktoratet for Kriminalforsorgen udarbejdet nedenstående tabel med tal for antal indsatte, antal uledsagede udgange til besøg hos familie og antal uledsagede udgange til besøg hos familie i procent af belæg (antal udgange pr. 100 indsatte i gennemsnitligt dagligt belæg). Der er tale om alle former for uledsagede udgange til besøg hos familie uanset varigheden, idet det ikke er muligt at underopdele

disse udgange yderligere, herunder i weekendudgange.

År	Gennemsnitlig daglige antal indsatte i fængsler og arresthuse	Antal uledsagede udgange fra fængsler og arresthuse – besøg hos familie	Antal uledsagede udgange (besøg hos familie) pr. 100 indsatte i gennemsnitligt dagligt belæg
2018	3.738,4	8.925	238,7
2017	3.449,9	9.259	268,4
2016	3.420,5	10.168	297,3
2015	3.421,6	11.427	334,0
2014	3.784,4	12.754	337,0

Kilde: Data er hentet fra kriminalforsorgens statistiksystem den 6.1.2020.

3. Kriminalforsorgens statistiksystem indeholder ikke oplysninger om antallet af afslag på ledsagede og uledsagede udgange, da der ikke i kriminalforsorgens klientsystem foretages en systematisk registrering af afslag, herunder begrundelser for afslag, som ville kunne danne et datamæssigt grundlag for sådan en opgørelse.

4. Det fremgår af tabellerne ovenfor, at der i løbet af de seneste fem år er sket et fald i antallet af uledsagede udgange, herunder uledsagede udgange til besøg hos familien. Årsagen til dette fald kan bl.a. skyldes, at der i perioden 2014-2018, som spørgsmålet vedrører, er sket flere skærper af regler og praksis for udgang.

Således blev der den 1. juli 2014 – som en del af bandepakke 2 – indsat en ny bestemmelse i straffuldbyrdsloven, hvorefter udgang ikke kan finde sted, hvis den dømte af politiet skønnes af have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Hvis disse betingelser er til stede, vil det føre til, at udgang nægtes eller at en tidligere truffen afgørelse herom ikke kan effektueres. Det gælder, uanset at de almindelige betingelser for udgang i øvrigt måtte være opfyldt.

Den 1. august 2016 blev der – som led i en styrket indsats mod mobiltelefoner i fængsler mv. – indsat en ny bestemmelse i straffuldbyrdsloven, hvorefter en indsat, der ikendes disciplinærstraf for overtrædelse af forbuddet mod mobiltelefoner i kriminalforsorgens institutioner, vil blive afskåret fra at få ud-

gang i en periode på tre måneder, uanset om forholdet konkret giver anledning til at antage, at den indsatte vil misbruge en udgangstilladelse, og uanset om overtrædelsen udgør et strafbart forhold eller alene kan medføre disciplinærstraf. Der kan dog undtagelsesvis gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

Den 15. september 2018 blev der – som led i flerårsaftalen for kriminalforsorgen 2018-2021 – indført skærpede sanktioner ved udgangsmisbrug, hvis den dømte misbruger en udgang til at undvige eller begå ny kriminalitet. Der blev bl.a. indført markant længere udgangskarantæner, ligesom regler og praksis over for indsatte, der gentagne gange har misbrugt en udgangstilladelse, blev skærpet, således at disse indsatte kun undtagelsesvis kan få tilladelse til uledsaget udgang og som udgangspunkt først i slutningen af afsoningen og med vilkår om at blive på udgangsadressen.

Som det fremgår af besvarelsen af 19. december 2019 af spørgsmål nr. 414 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg om antal ledsagede udgange i Kriminalforsorgen over de seneste fem år, er der omvendt sket en stigning i antallet af ledsagede udgange i perioden 2014-2017. I 2018 falder antallet af ledsagede udgange imidlertid, hvilket kan være et enkelt års udsving og ikke en tendens.

5. Udgang er forudsat som et regelmæssigt led i fuldbyrdelsen af fængselsstraf. Der er således en formodning for, at indsatte under afsoning får udgang. Udgang er med til at give den indsatte mulighed for at bevare tilknytningen til sin familie, hvilket medvirker til at begrænse risikoen for, at den indsatte begår ny kriminalitet. Udgang giver endvidere den indsatte mulighed for at lære at tage ansvar for eget liv, herunder ved f.eks. selv at sørge for sine personlige forhold under udgangene, hvilket er af betydning for den indsattes mulighed for fremadrettet at leve et liv uden kriminalitet. Desuden giver udgang den indsatte mulighed for at drøfte og afklare personlige forhold under udgang, som ellers ville kunne indebære en betydelig undvigelsesrisiko. Endelig modvirker muligheden for udgang en forråelse af de indsatte samt imødegår vold i fængslet – både mod de ansatte og de indsatte imellem.

Selvom udgang således har en positiv effekt på den indsattes afsoning og mulighed for resocialisering, er det nødvendigt, at der reageres med udgangskarantæner eller afskæring af udgang, bl.a. hvis den indsatte har misbrugt en tilladelse til udgang, eller hvis der er risiko for, at den indsatte vil misbruge en tilladelse til udgang.

6. Det fremgår af straffelovens § 38, stk. 4, at prøveløsladelse, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder er ud-

stået, bl.a. forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig. Manglende udgang kan få betydning for spørgsmålet om prøveløsladelse, ligesom forhold i forbindelse med udviklingen af udgang kan influere på spørgsmålet om prøveløsladelse.

Over for indsatte med længere domme vil det som udgangspunkt være en forudsætning for prøveløsladelse, at den indsatte har gennemført et længerevarende problemfrit udslusningsforløb. Formålet hermed er at afprøve, om den indsatte kan administrere gradvist større frihedsgoder, inden der sker prøveløsladelse.

Hvis den indsatte ikke er tilstrækkeligt udsluset på prøveløsladelsestidspunktet, f.eks. fordi udgangstilladelsen har været tilbagekaldt pga. udgangsmisbrug, vil dette typisk tale imod prøveløsladelse.

Foruden det nævnte bemærkes det mere overordnet om vurderingen af prøveløsladelse, at den indsattes forhold under indsættelsen (afsoningen og en eventuel varetægtsfængsling) skal tillægges vægt i vurderingen af, om prøveløsladelse bør finde sted i det omfang disse kan give anledning til at formode, at der er risiko for recidiv til fornyet kriminalitet. Det er ikke muligt udtømmende at opregne, hvilke forhold under afsoningen og en eventuel varetægtsfængsling der kan være af relevans, men der kan peges på en række forhold af særlig relevans, herunder bl.a. forhold med tilknytning til udgang, som typisk med betydelig vægt vil tale imod prøveløsladelse, medmindre den indsatte efterfølgende har undergået en betydelig holdningsændring, gennemført misbrugsbehandling, adfærdskorrigerende behandling eller lignende. Det drejer sig bl.a. om indsatte, der har begået ny kriminalitet under afsoningen/en eventuel varetægtsfængsling, herunder ny kriminalitet i form af undvigelse fra institutionen eller fra ledsaget udgang, ny kriminalitet begået under ledsaget eller uledsaget udgang og ny kriminalitet begået under undvigelse fra institutionen eller under undvigelse fra ledsaget udgang eller under udeblivelse fra uledsaget udgang.

Også misbrug af udgang i andre tilfælde end de ovenfor nævnte, f.eks. manglende overholdelse af de vilkår, der er fastsat for udgangen, kan indgå i utilrådelighedsvurderingen i det omfang disse giver anledning til at formode, at der er risiko for fortsat kriminel adfærd og dermed recidiv til fornyet kriminalitet.”

Jeg kan henholde mig til de oplysninger, der fremgår af Direktoratet for Kriminalforsorgens udtalelse, herunder direktoratets bemærkninger til udviklingen i udgange og de væsentligste sammenhænge til prøveløsladelse, resocialisering og forebyggelse af ny kriminalitet.

Det bemærkes, at den opgjorte periode ikke vedrører de seneste fem år men årene 2014-2018. Det skyldes dels, at spørgsmålet er stillet i forlængelse af besvarelse af 19. december 2019 af spørgsmål nr. 414 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, hvor den opgjorte periode var 2014-2018, dels at Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at tallene for 2019 endnu ikke er endelige.